

Naročnina: doma na sküpnih naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarnom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVIN

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensovcih,
Slov. Krajina.

oglasna tarifa
Popust po dogovori.

Kristuš Kralj.

Tam na gori Golgoti je bio kronani za kralja vseh narodov. Ne oblečeni v svilo i baržum, nego do nagoga slečeni. Ne sedi na mehkom, v žamat oblečenom kraljevskom troni, nego visi razpeti na les križa. Ne drži v roki kraljevskoga žezla, nego debeli cvek njemi na sredi dlani predre meso i čonte. Nema kraljevske krone, nego dugo trnje zapičeno globoko pod kožo, da ne bi spadnolo z glave. Na smrt obsojeni, na križi vmirajoči je premagao celi svet i zakraljuvao nad vsemi narodi sveta.

Sam je ostao v največjoj sili. Njegovi vojaki, 12 ribičov se je spskrilo od straha, da tudi nje ne doleti takša nesreča. I denok tej dvanajst ribičov je bila edina četa, štera je pod nevidnim vodstvom Kristuša Kralja podirala šatanove utrdbe edno za ovov. Cela kraljestva so se rušila. Kristušova vojska je šla kak povoden, ki je podirala vse, ka se njoj je proti postavalo. I ešče zdaj zmaguje ta vojska brez pušk, brez municije, brez topov. Leto za letom stojezeri kaplejo v mrežo Kristušovih ribičov tam v Afriki, Aziji, Indiji. Njegovo kraljestvo se širi den na den, dokeč ne obine vse narode i jih pripela v edno ovčarnico.

Čeravno se vojskujete vojaki Kristuša Kralja brez orožja, je denok njihov boj strašen, žareči. To je duhovni boj Kristušovoga kraljestva proti kraljestvi toga sveta, ki ga vodi šatan. To je največji boj, ki se bije med dvema kraljestvoma že dugih dve jezzero let. Zabadav se svetno kraljestvo proti postavlja z vsemi modernimi pripomočki, s policijov, z orožništvom, z vojskov, s sodišči, s tiskom, z zakoni, s preganjanjem — kraljestvo Kristušovo se širi. Zabadav Nemčija zapira duhovnike, Rusija preganja kristjane, zabadav se v Mehiki podirajo cerkve, Kristušovo kraljestvo raste, se krepi na znotra i na zvüna. Komunizem je prišeo pa odide. Framasoni si svoje brezbožne rogle spoterejo, brezverci obnemorejo, neba i zemla prejde, a kraljestvi Kristušovomi ne bo konca.

Druga pa je nevarnost, ki preti vsakšemi od nas. Kraljestvo Kristušovo toti ne bo vničeno, pač pa posamezen človek v tom boji lahko spadne i de vničeni na veke. Boj za bože kraljestvo se najmre vrši ne samo na zvüna med narodi i oblastmi, nego še hüjši je boj, ki se bije v duši vsakšega posameznoga človeka. Za vsakšega človeka posebi se vojskuje Kristuš, a vsakšega posebi šče dobiti tudi šatan. Bojno pole je duša sama. V njoj se zida, v njoj se podira. Ona kaple, ona stanjuvle. Zdaj jo ma Kristuš v svojem naročju, zdaj jo pa šatan vleče v pogübo.

Kratek je te boj. Včasi samo teliko, da človek komaj spozna, da je premagani i vse je vničeno — na vekomaj. Človek sam si ga vojüje s tem, da se prostovolno odloča za Kristušov navuk, ki si ga vzeme za življenje, ali pa te navuk zavrže, ga prelamlja den za dnevom. Kristuš čaka — opazuje. Dana njemi je vsa oblast, na nebi i na zemli. Ne boji se za svojo moč. Četüdi se njemi posamezniki ne pokoravajo i idejo mimo njega i proti njemi, pride čas, gda se vsi tej onemogli zgrüdiyo pred njegove noge, čakajoč grozne reči: „Idite od mene, prokleti...“

Te reči, da ne bi čüo šteri, je nevarnost. Druge nevarnosti za kraljestvo Kristušovo nega. To stoji i bo stalo na veke, četüdi bi se vsi nasprotniki združili. „Nebai zemla prejeda, moje reči pa ne prejdejo.“

Poganski svet.

Afrika.

To je tista skrivnostna dežela, ki nam vzbüja strah, gda jo čüjemo imenovati. V toj deželi je grozna vročina, malo vode, dosta visokih bregov, neskončno logov z najlepšimi ftiči i z najtrašnejšimi zverinami. Jugoslavija je velika, nego Afrika je 120 krat vekša. Prebivalcov ma 135 milijonov. Od teh je pravih domačih Črncov 120 milijonov. Zovejo se Črnci ali Zamorci zato, ka so čarni kak vogelje. Katoličanov v Afriki je 8 milijonov. Vse to pa so ne sami spreobrnjeni Črnci, nego so vmes tudi priseljeni belokožci, največ iz Evrope. Tej so si razdelili domovino Črncov pa tudi vladajo nad njimi. So to Angleži, Francozi, Belgijci, Italijani, Portugalci, Španci. Nešterne od teh držav, n. pr. Belgija, Italija, Francija, jako podpirajo misijonare v svojem ozemlju.

Rim je vso Afriko razdelo na 120 cerkvenih pokrajin. Vse te pokrajine je dao misijonskim družbam iz različnih držav, da bi pokristjanile Črnce pa tudi Mohamedance. Napredek je jako različen po posameznih pokrajinah. Na splošno se lahko pove to: V severnoj Afriki je malo spreobrnjenj, v južnoj tak srednje, v sredini pa dosta. Prav posebno dosta je v belgijskom Kongi. Vsako leto do 100 jezer. Za te misijon se pripravljajo v severnoj Afriki v Tuniziji trije naši kleriki. To so Dominko, Geld, Kristanc. Za portugalsko Gvinejo se pa pripravljajo na Portugalskom drugi trije naši. To so Maočec, Lebar i Ŭtroša.

Jako znameniti slovenski misijonar v Afriki je bio dr. Ignac Knoblar. Odišeo je l. 1847. z drugimi v Kartum. Škoda, ka je že l. 1858. vmro, star komaj 38 let. Ž njim je misijonarilo 15 Slovincov, 7 duhovnikov pa 8 pomočnikov. Vsi so že pokojni.

Zdaj je v Afriki znova nekaj Slovincov. Duhovniki so samo trije: Jožef Musar, Franc Bratina, i Franc Moršer. Vsi iz družbe Srca Jezušovoga. Iz te iste družbe je 6 bratov pomočnikov: Kolenc, Poznič, Lešnjak, Obreza, Kapus, Pavšek. Od Lazaristov sta brata Kerševan i Kramberger. Sester misijonark je 6: Pogorolec Elizabeta, Šteh Benigna, Lesjak Ksaverija, Bregar Brigita, Resetič Agneza in Maher Lucina. V francoskoj pokrajini Alžir je tudi nekaj slovenskih Trapistov.

Indija.

Strašno veliki svet je to. Ma 353 milijonov prebivalcov. Katoličanov je 5 milijonov 670 jezer. Misijonarov je: 2762 duhovnikov, 820 bratov pomočnikov i 7525 sester misijonark. Indijanci so budistovski pogani. Njihovi duhovniki se zovejo bonci. Tej grozno sovražijo katoliške misijonare. Kak so si Afriko razdelile evropske države tak tudi Indijo. Največ majo Angleži, potem Nizozemci i Francozi.

Cela prava Indija je politično razdeljena na 9 velikih provincij. Edna se zove Bengalija. Prebivalcov ma 55 milijonov. V Bengaliji že več let goreče misijonarijo slovenski pa hrvatski Jezuitje. So to pater Mesarič, p. Poderžaj i p. Sedej. Ž njimi so bratje pomočniki Šmid, Udovič, Drobnič i Kečkeš. Od cele Bengalije so dobili samo eden mali deo za zdaj. Kesnej dobijo več. Glavno postojanko majo v Bošontiji. Vseh Indijancov majo do 3 milijone. Kristijanov okrog 1000. V toj pokrajini je tudi nekelko Mohamedancov i Protestantov. Od delovanja teh jugoslovenskih misijonarov jako dosta pričakujemo. V srce segajo njihova poročila. Glavni klic je: Pošlite, pošlite, pošlite več misijonarov!

— Po različnih krajih Indije misijonarijo sestra Zalaznik, s. Fink, s. Vurnik, s. Krajnc, s. Bojadis i s. Franko.

Salezijanci majo v Indiji 34 zavodov i misijonskih postaj. V Bengaliji (Krishnagar) je salez. škof gosp. Ferrando Štefan, v Madrasi je lani vmro salez. nadškof Mederlet. Meseca jul. je prišeo na njegovo mesto salez. škof g. Mathias iz Shillonga. Na to mesto pride drugi Salezijanec. V Siami, gde majo Salezijanci 11 misijonskih postojank, je bio imenovani za Apost. prefekta g. Pasotti Gaetan. On ma dosta zaslug posebno za vzgojo domačih duhovnikov.

Kitajska.

Nišče ne ve zasigurno, gda je bilo vrženo prvo seme krščanstva na Kitajskom. Legenda pravi, ka je bio sv. Tomaž. Vse pa kaže, ka je moglo biti jako rano. Kesnejši podatki pravijo, da so tam misijonarili Frančiškani pa Jezuitje. Od teh je največ napravu pater Ricci (Riči). Seme, štero so oni posejali, so kesnej namakale skuze i krvne kaple na stotine misijonarov iz vseh krajov sveta. Ali to seme je itak poglalo tak globoke korenine, ka se zdaj razvija v mogočno drevo. Što bi si mislo, ka do tak velike težave odpravlene. Naj omenim samo par teh težav po svetovnoj vojni. Nastala je državlanska vojna. Več let so se med sebov klali. V toj zmešnjavi se je razširo bolševizem. Bolševiki so bujli dosta Kitajcov i misijonarov. Tak zvani narodnjaki so delali na to, da se stirajo iz države vsi inozemci. Dobro je nikak pravo: Najlepši misijoni so na Japonskom, najuspešnejši v Afriki a najnevarnejši na Kitajskom.

Hvala Bogi, l. 1933. se je obrnolo na bolše. Krščanstvi sovražno postavu so zbrisali pa napravili novo. Ta pravi, ka trbe vero kak nekaj svetoga i v življenju narodov potreboga spoštüvati i podpirati. Posebno se njim dopadne navuk katoliških misijonarov. Oni pravijo: Pri nas delüjejo kat. misijonari iz 37 različnih držav, pa itak vsi včijo vednake verske istine, zato mora biti kat. vera prava i za vse človeštvo.

Pri vseh težavah prejšnjega časa je zato misijonsko delo dosta dosegnolo. Ceta Kitajska je razdeljena na 118 cerkvenih pokrajin. Nešterne pokrajine so škofije, druge vikarijati ali prefekture. Domačim kitajskim škofom je Cerkev izročila 20 pokrajin. Duhovnikov na Kitajskom je okrog 4000. Vseh katoličanov je 2 milijona 800 jezero. A to je samo kaplica v morji, či pomislimo, da Kitajska ma 440 milijonov lüdi! Od naših misijonarov so tam trije. G. Kerec, g. Geder i brat pomočnik Meolic. Vseh zavodov i misijonskih postaj majo Salezijanci 17.

Japonska.

Že pred 500 leti so prišli prvi misijonari v to čüdivito deželo pa denok stara Japonska nema več kak 202 jezeri krščenicov. Či k tomi damo krščenike iz Koreje pa iz Formoze, te komaj dobimo 250 jezer. To je jako, jako malo, či povemo, ka Japonska ma 90 milijonov düš. Kak je to? Ne je bilo verske slobode.

Ka so prvi misijonari s težavov napravili, to je grozno preganjanje od l. 1597. do 1643. v krvi potopilo. Koliko je zdaj krščenicov v Nagasakiji, so zvekšega potomci iz časov preganjanja. Vseh je 60 jezero. To je zdaj prva japonska škofija. Škof je domačin Hayasak. Posvečeni je bio l. 1927.

Drugi vzrok, zakaj se tak malo Japoncov spreobrača na krščansko vero, je njihova poganska vera, tak zvani Šintoizem ali Budizem. V tom so

šli naprej vnoga stoletja. Niti na miseo njim je ne prišlo, ka bi mogla biti gda kakša druga, lepša vera.

Tretji vzrok je pa to, ka so vidili, kak se kristjani v Evropi malo držijo svoje vere. Tak so ne meli zavüpanja v Evropejce, niti v njihove misijonare.

Hvala Bogi, zdaj se vnogim, posebno šolanim, oči odpirajo. Vidijo, ka jim niti njihova vera, niti premoženje ne prinašajo zadovolstva. Prosvetni minister se je pred 4 leti obrno na voditele kat. misijonov s sledečov prošnjov: „Dozdaj je delo našega ministerstva bilo napelano v materializem. To je bilo v soglasji z duhom časa, toda prineslo nam je nesrečo. Javno i zasebno poštenje propada, komunizem se širi i se kaže nekša revolucija. Vzgojo de trbelo podühoviti. Zato se nam vidi sodelovanje verskih vzgojitelov potrebno, pa si želimo njihovo pomoč.“

To je pa ne samo mišljenje ednoga, nego na jezere jih tak misli. Čüjmo, ka piše admiral Jamamoto, ki je katolik: „Tak počasi nas Japonci spoznavajo i cenijo. Vsi misijonari so mišljenja kak jaz pa japonski verniki, da se milost zmerom bole širi v toj deželi, pa ka vnoga znamenja kažejo njeno spreobrnjenje. Čas žetve za sv. Cerkev je očividno prišeo.“

Bog daj, ka bi tak bilo. Veliki misiionar Japoncov, sv. Frančišek Ksav. je že te pisao: „Či pridobimo Japonsko za Kristuša, pridobimo vso Azijo“. Japonska ma jako veliko moč. Pred dvema letoma so vzeli Kitajskoj pokrajino Mandžurijo. Tü je 30 milijonov prebivalcov. Med njimi je tudi okrog 100 jezer katoličanov. Tü tudi misijoni majo bodočnost.

Na Japonskom je Cerkev l. 1932. ustanovila 12 mis. pokrajin. Štiri pokrajine je prevzela Misijonska družba v Parizi, dve družba Božje reči, dve Frančiškani, edno Dominikanci, edno Jezuitje, edno Salezijanci, edno pa (Nagasaki) domači duhovniki s škofom Hayasakom. Vseh duhovnikov na Japonskom je 300. Od teh je 59 domačinov. Salezijanci majo v svojoj pokrajini Miyazaki 11 postojank (2 v Tokio). Letos je bila povišana na Prefekturo. Njeni predstojnik g. Čimatti je postao apostolski prefekt. Tam delüje naš domačin g. Antolin iz Beltince.

Avstralija z Oceanijov

je tudi misijonska dežela. Vseh prebivalcov je 9 milijonov. Od teh je katoličanov 2 milijona 220 jezero. Ka je ešče poganov, so kak tisti v Afriki. Misijonari bi meli precü lejko delo pri teh, či jim ne bi delali neprilik protestante. Teh je jako dosta tam.

Tak smo dali kratek pregled petih krajov na zemli, v šterih žive največ poganov. Ne so to vsi do zadnjega. So ešče kraji v južnoj i severnoj Ameriki, gde se dobijo pogani, cilo divjaki. Število teh je pa ne veliko. Pogani so tedaj vsi tisti, ki ne poznajo pravoga Boga, nego majo svoje bogove.

So pa ešče drugi, ki častijo ednoga pravoga Boga, toda Kristuša neščejo pripoznati za Mesijo i zato so ne krščeni. To so Mohamedanci (Muslimani, Turki). Teh je po celom sveti 256 milijonov. Za njimi pridejo Židovje, šterih je 13 milijonov. Za temi pa prideta dve velkvi armadi, ki so krščeni, zato ka so krščeni, ne so pa katoličani, ar ne pripoznajo Pape, voditela naše sv. Cerkve, štera je edino boža i prava. V tevi dve armadi spadajo Pravoslavni, šterih je 140 milijonov, potem pa protestanje, šterih je 190 milijonov. Tüdi vse te šče sv. Cerkev spraviti pod svoj materinski plašč.

Širitelski sestanek.

Že lani smo se odločili, da bomo meli vsakše leto širitelski sestanek i to vsikdar v drugom mestu. Letos smo šteli meti na Tišini ali na Cankovi, da pa je inachi prišlo. Zato se letos zberemo v Dolnji Lendavi i to zdaj v nedelo 27. oktobra na god Kristuša Krala. Širiteli i širitelice, pridite v Lendavo če mogoče že k slovenskoj službi božoj, ki se začne ob pol devetih. Velka meša je madjarska ob 10. vöri. Po toj meši je sestanek pri častitih šolskih sestrah. Po sestanki pa dobite tu pri sestraj tudi obed. Pridite, ki z biciklinom, ki peški, ki z autobusom. Letošnje naročnino sterjajte i jo prinesite s sebov, da jo zročimo tiskarni.

Novine i Marijin list Vas vabita.

NEDELA.

Dvajseta nedela po risalaj.

Evangelium Sv. Jánoša IV.

Vu onom vremeni: Bio je niki Kralič, šteroga sin je betežen bio v Kafarnaumi. Te gda bi čuo, ka je Jezuš prihajao z Judee v Galileo, šo je k njemi, i proso ga je, ka bi doli šo, i zvracho bi sina njegovoga, ar je začao merati. Pravo je zato Jezuš njemi: či znamenja, i čüda ne vidite, ne verjete. Veli njemi Kralič: Gospodne, hodi doli prve liki merje sin moj. Pravi njemi Jezuš: idi, sin tvoj žive. Vervao je človik reči, štere je pravo njemi Jezuš, i odišo je. Gda bi pa že doli šo, slugi so pred njega pribežali, i nazvestili so govoreči: ka sin njegov žive. Zvedavao je zato vöro od njih, v šteroj njemi je ležej gratalo. I pravili so: ka včeraj v štedmoj vöri je nihala njega trešlika. Spoznao je zato Oča, ka je ona vöra bila, vu šteroj je velo njemi Jezuš: sin tvoj žive. I vervao je on, i cela hiža njegovoga.

Zadnje materino pismo.

Dragi moj sin!

Samo še en den i Ti zapuštiš svojo domovino, da odideš v delešnje kraje. Jaz te nigdar več ne bom vidila. Potuj z božim i mojim blagoslovom. Potuj v družbi Jezuša, Marije i svojega angela čuvara. Tudi jaz bom pri Tebi. Spremlala Te bom vsešeron i nosila Te vsikdar v srci. Stara sam. Vse dneve pa, štere mi Bog ešče da, želem posvetiti tihoj molitvi za Tebe, sin moj, v tujini, da se tudi Ti posvetiš i kak največ dobrega napraviš med poganskimi narodi. To žrtev darujem Gospodnomi Bogi, žalostnoj Devici pa to veliko bolečino. Znaj, sinek moj, jaz vsakše zajtro darujem za Tebe sv. mešo i sv. obhajilo. Pri pozdigovanji Te denem zmerom pod sv. Hostijo. Ti si odneseo s sebov mojo fotografijo. Jaz pa mislim, sinek moj, ka je celo najino življenje edna sama fotografija. Zaistino je ona vsaki den pred nama. Na njoj se zbirajo podobe najinih srčnih misli i čüstev. Oko bože počivle nad nama den i noč. Ono vse vidi, vse zapiše. To je, sinek, prava slika. Ona bo na sodnji den odgrnjena pred nama. Tisti den bo za naj zaistino lep, veseli, prijeten.

Zdajšnja žrtev najinih src se spremeni v biser. Bojala sam se, ka bi mi Tvoj odhod prineseo beteg i smrt pa ka bi naškodio očinomi zdravju... Gda boš deleč odtec, gda bo tvoja noga gazila po pesečnoj puščavi, te se spomni Tvoje sirote matere. Ona Te verno spremla v mislih i molitvah.

Primi moje srčne namene. Sin moj, dober moj sin!... Nikdar več Te ne bom vidila.

* Tvoja mati.

* To pismo je lani pisala mati misijonara Turči. V zimi je mrla.

Slovenska krajina i delo za misijone.

Na misijonsko nedelo majo katoličanski narodi navado, da poglednejo nekoliko nazaj v preminočnost, na svoje dōzdajšnje delo za misijone, pōsebnost pa na delo v preminočem leti. Na to nedelo človek najbolje spozna, kelko šteri narod napravi za misijone, kak je med njim razširjena misijonska miseo.

Med slovenskim narodom je misijonstvo jako poznano. Pōsebnost po vojni se je zanimanje za misijone močno poživilo. „Katoliški misijoni“, misijonsko glasilo so postali med ljudstvom priljubljeni.

A tudi naša krajina ne zaostaja pri misijonskom deli za ostalo Slovenijo. Po celom sveti se nahajajo naši misijonari i misijonarke. Na Kitajskom so štirje: Kerec Jožef, Geder Jožef, Meolic Štefan i Jug Cerinija. Na Japonskom je Antolin Avgust iz Beltinec. V Afriki v Tu nisi sta dva, Geld Karel iz Lipovec i Dominko Štefan iz Gumilic. Ozmeč Ignac z Melinec deluje na Kubi a v Mehiki se že duga leta nahaja Gomboši Anton iz Šalamonec. Največ pa jih je v Južnoj Ameriki. V Ecuadori je Bakan Verona z Dokležovja, v Braziliji Ščančar Margeta iz Melinec, Zver Alojz i Fras Alojz z Dokležovja. V državi Čile (Chile) so štirje, Maroša Martin z Melinec, Schnurer Franjo s Topolovec, Horvat Aleksander s Pečarovec i Sočak Štefan z Bukovnice. V Kolumbiji pa je Kreslin Ignac z G. Bistrice.

Misijonski muzej.

Reč muzej pomeni zbirko različnih predmetov. Tak majo po sveti muzeje, v šterih je zbrano staro orožje, stare knjige, stari penezi, v drugih je posoda, mrtve živali itd. Tej predmeti so potem v zato določenom poslopji lepo razdeljeni, da jih vsaki lahko vidi. Takše muzeje majo vsi vekši varši. Tudi naši šolani ljudje marljivo zbirajo za takši muzej, šteri bo v Soboti. Posebno lep i poučni so misijonski muzeji. V teh so vsefele predmeti iz poganskih krajev. Takše predmete največ zbirajo misijonari. Od zdaj naprej bodo tudi naši iz Slov. krajine nabirali. G. Radoha so naprosili vse, tudi sestre pa tiste, ki so ešče

Tak jih mamo zdaj v misijonih osemnajst misijonskih delavcov i delavk, dva duhovnika, tri misijonarke, enajst klerikov i bogoslovcov pa dva misijonska brata, Zvün Gomboši Antona so vsi odišli v misijone v tej letaj po boji.

Najbole znaniva našiva misijonara sta Kerec Jožef s Prosečke vési i Geder Jožef od Sv. Jürija. Delujeta na Kitajskom v jako težkih razmerah.

V preminočem leti, od lanske misijonske nedele, jih je odišlo v misijone pet, Antolin Avgust, Ozmeč Ignac, Geld Karel i Dominko Štefan i pred kratkim usmiljenka Jug Cerinija na Kitajsko. Bogi ne moremo biti zadosta zahvalni za to veliko milost, da naše sinove i hčere v tak lepom številu zove v misijone, v svoje gorice!

Tudi zveze med našimi misijonari i misijonarkami pa med domačim krajom so se v preminočem leti močno poživile. Naši listi, Marijin list i Novine, so prinašala lepa i zanimiva pisma, štere so pošilali naši z misijonov: Kerec, Geder, Antolin, Ozmeč, Geld, Maroša itd.

Z veselim srcem zato moremo gledati na naše delo za misijone v preminočem leti. A dnes, kda je ves katoličanski svet obrno svoj pogled v misijonske kraje, v kraje, gde šče ne poznajo Kristuša i njegove lübezni, dnes goreče prosimo tudi mi Boga, da naj bi mogli tudi naši misijonari i misijonarke pripelati kak največ ovc v Kristušovo ovčarnico!

Poganske šege.

Kitajci verjejo, ka po smrti ide vsaki v bole ali menje srečen kraj. Tu potrebüjejo hrano, pijačo, obleko itd., ravno kak na zemli. Zato napunijo trügo s presmeknjenimi listki, šteri se potem, pravijo, spremenijo v peneze. K tomi pridenejo dve jajči lüpini, šterivi se spremenita v posodo za vodo, da bo meo pokojni. V vüsta njemi dajo srebrne peneze, da plača vožnjo na drugi svet. Nato ga pokopljejo. Za par dni, gda je pokojni po njihovom mišljenji že dosegeo določen cio, küpijo pisano obleko pa hižico iz papira. To dvoje zažgejo na grobi, zato da se papirnata obleka i hižica spremenita v pravo obleko i stanovanje za pokojnoga. Ka se tiče hrane, darüjejo na grobi kokoš, meso, riž itd. To vse potem pojejo. Či mož i žena nemata dece, sta preveč žalostniva, zato ka po njiva smrti nede, što bi prineseo hrano na grob pa ta lačniva na drugom sveti. Pri spreobračanju na krščanstvo je ta šega velika ovira.

Indijanec, gda vidi, ka je smrt blüzi, si skuša zagotoviti Mokso (nebesa), zato globoko zdihavle k Brami, ponavljaoč o m, o m. Medtem domači hitro prinašajo dare braminom (duhovnikom). Či je vmirajoči bogat, potem je dar vekši. Najbole zadostilen dar je krava. Ta je najbolše zagotovilo, ka pride srečno prek krvavoga potoka, šteri vodi v Jamo.

Mreti na posteli je ne dobro, zato ka je postel nad zemlov v zraki, gde je kralstvo hüdh duhov. Včasi kak betežnik zgübi zavest, ga položijo na tla i vsega namažejo s kravjekom. Gdamerje, njemi natrosijo na glavo pepeo i zemlo, v vüsta pa dajo list tu i asi i srebrne peneze. Truplo poškopirajo z vodov iz potoka, je za-

ne v misijonskih krajih, naj marljivo zbirajo vse, ka znajo, da bo dobro za muzej. Gda bo že precej nabranoga, te se določi kraj za misijonski muzej. Najprimernejše bi bilo v Martinišči, iz šteroga je izšlo tak lepo število misijonskih poklicov. Glavno pa je pač za zdaj, da se zbira. Vso reč vodijo preč. g. Radoha Jožef. Zato se naj vsaki obrne na njij, či kaj žele v tom oziri. Letos obhajamo desetletnico, kak so šli prvi „misijonarčki“ v misijonske šole Turin. V spomin te lepe obletnice je ustanovljen misijonski muzej. On bo v čast našoj Krajini pa celoj domovini.

metajo v platno, i to v belo, či je mrtvec stari, v rdečo, či je srednje starosti, v plavo, či je mladi. Dovica (ali dovec) se priklanja z decov pred pokojnim. Dokeč se ne da znamenje, ne smejo jokati.

Priprave za pogreb so jako duge i zapletene. Važna je zadostilna molitev, štero darüje bramin s petimi kruglicami iz čiste mele. Teh pet kruglic darüje duhovom, ki vladajo hižo, tlak, cesto, oder, i krematorij (tam, gde ga zažgejo). Prle kak truplo položijo na oder, ga operejo do kolen. Oder je pol metra visoka grmada drv. Na to grmado položijo mrliča, ga pokrijejo z drugimi drvami. Grmado zažge eden od rodbine.

Pogreb krala Kisabo Muezzi se je pa tak vršio. Truplo so zašili v kožo čarnoga, nalašč za to zaklanoga vola. Nato so ga položili na oder na prostom. Tu je ostao — i mora tak biti — dokeč ne začne razpadati i ne pride izpod kože prvi črv. Toga črva spoštlivo primejo, ga spravijo i hranijo z mlekom, dokeč ne zraste; nato ga spüstiyo v logi, gde se bo, kak oni mislijo, spremeneno v leva. Lev je krao vsega živalstva i tak bo pokojni v tom levi ešče nadale kralüvao.

Gda se je prvi črv prikazao, so nosili truplo po hišah, v šterih je bivao kral. Zavolo smrada je to neprijeten gost, toda nišče se ga ne sme braniti. Slednjič pride do kuče, v šteroj ma ostati. Truplo pokadijo i vrata zaprejo.

Pogreb navadnoga človeka je bole preprosti. Truplo zamotajo v slamo, zakopajo je meter globoko v jamo, v štero vržejo par zrn pšenice za živež pokojnomi. Što merje brezi dece, ga zakopajo z vogeljom, ne z zemlov. Urundi, šteri pravijo, ka so deca bla-

Sveta vojska.

Vseh misijonarov, ki zdaj delüjejo v misijoni, je 20.000. Od teh 13888 duhovnikov i 6112 bratov pomočnikov. Sester misijonark je 26400. Od teh je domačink 11000.

Posamezne države dajo misijonarov i misijonark:

Francija	7.754
Zadnja Indija	4.612
Indija	4.268
Kitajska	4.133
Italija	2.876
Nemčija	2.807
Holandska	2.503
Belgija	2.175
Irska	1.719
Amerika (Zdr. države)	1.498
Španska	1.404
Švica	1.050
Kanada	816
Afrika (Zamorci)	768
Sirija	584
Anglija	571
Južna Amerika	336
Japonska	320
Avstrija	229
Koreja	210
Palestina	197
Oceanija	193
Srednja Amerika	150
Poljska	139
Portugalska	137
Čehoslovaška	45
Jugoslavija	42
Madžarska	36

gosloy z nebes, se jako bojijo takšega pogreba. Tudi jih z nikim tak ne razžališ, kak či njim praviš: Naj te pokrijejo z vogeljom!

Po pogrebi je žalovanje dva do pet dni. V tom časi ne delajo. Nišče ne sme z doma, so zapreti; nišče se ne muvle, se ne brije, niti ne kühajo. Po žalovanji idejo oboroženi v potok i se skoplejo. Nato stopi herbaš v hižo pokojnoga, vzeme njegovorožje, vreže falacek bikovoga vüha, ga da z grahom vred pražiti potem to vsi jejo.

Rojstvo deteta pozdravljajo v Afriki z veselim kričanjem i z velikimi družinskimi paradami. Vse inachi pa je, či se narodijo dvojčki. To je za nje znamenje velikih nesreč, štere pridejo nad hižo. Starišje se obrnejo po tanač k veškomi compernjeki. Te pa navadno odgovori: „Dvojčka morata vmreti!“ Zaman so materine skuze. Comprnjek vzeme obe deteti, jima zamaši vüsta s travov i blatom pa vrže v potok krokodilom, ali pa jiva zapre v košaro pa zakopa živiva.

„Nekaj odgovora“.

Pod tem naslovom objavla M. Krajina članek, v šterom vidimo več napadov na naš list.

M. Krajina trdi od Novin, da je ona jako na poti Novinam, i da se Novine obregavajo v njo. Tudi se njoj ne vidi, da se „Novine“ zovejo za jedino krščanski list v Slov. Krajini.

Mi istini na drago povemo jasno, da M. Krajine nikdar ne smo napadnoli, samo branili smo se proti napadom i zato je neistinska trditev, da bi še Novine obregavale v njo, da bi njim ona bila na poti, ali kak piše: „v silno napotje“. Mravla vendar ne more človeki biti na poti, a človek, ar ma smileno srce, se je li ogne i je ne razklačti. V to formo so Novine hodile tudi svojo pot dugo, dugo časa i M. Krajina sama mora svedočiti, da so jo pri miri püstile.

Novine nikdar neso trdile, da je M. Krajina protiverski list, gda so jasno povedale, da so one krščanski list. Kaj takšega pa pri najbolje raztegnjenoj düšnoj vesti ne more trditi M. Krajina od sebe. Zato pa je ne krščanski list, nego list ne za vero i naravnost tudi ne proti njej.

M. Krajina se zgraža nad tem, zakaj je uredništvo Novin sprejelo članek „Novine v vsako hišo“, s šterim bi se prej napadala M. Krajina i gotovi ljudje. Odgovorimo popolnoma mirno

60 letnica našega širitela Edšidt Števana.

Če gledamo sliko, na šteroj so pri 25 letnici Marijinoga Lista naši širitelje dolvzeti, najdemo na sliki v drugom redi moško osebo, štera nosi trak na obleki. To je naš Števek. Tak ga zovemo vsi. Trak nosi v dokaz, ka je te bio 25 let že širiteo Marijinoga Lista, dnes je pa že 31 let širiteo. Novine pa širi 22 let, to je skoz vsa leta kak naši listi izhajajo. Ž njimi se je navdušivao, ž njimi žalüvao, ž njimi veselio. Svojo mladost je posveto širjenji našega dobroga tiska i častitliva šestdesetletnica ga je našla v istom posli, a v istoj gorečnosti.

Edšidt Štefan

31 letni širiteo naših listov, 60 letnik.

Znam, da de me kregao, zakaj pišem od njega, ali včinim to zavolo same stvari, naj spoznajo vsi širiteli, vsi naročniki, kakši mora biti pravi širiteo i naročnik dobroga tiska. Edšidt Števan nam kaže živo sliko, da je širiteo dobroga tiska širiteo Kristušovih navukov v djanji, kak to dnesden tak vroče povdarjajo i zahtevajo sveti Oča po Kat. akciji. On je z zgledom svojim pokazao, kakši mora postati vsaki naročnik po našem dobrom tiski. On je ne samo delio naše Novine i naš Marijin List, on je živo v duhi oba lista, bio vsikdar narodno zaveden, pravi ljubiteo svojega lüdstva i braniteo njegovih pravic, on je bio goreči častilec Matere bože, on je postao vdan tretjerednik sv. Frančiška, ki z celoga srca žele k sebi kem večkrat dobiti Jezua v presvetom Oltarskom Svestvi, da se po Njem posveti na kem popolnejšo lübezen do Boga. Njega so naši listi zgójili kak ščejo vsakoga zgójiti, ki se le da odgajati. Toga düha, šteroga je sceao on z naših listov, je vlevao tüdi v svoje naročnike. Se čüdivate zato, da mala občina Gederovci ma razmeroma največ naročnikov na naše liste? Po njegovom zgledi so zlubili naše liste Gederovčarje, je ne-

majo za pakivanje ali za strašilo v proso, nego za potno palico na poti življenja, ki vodi vu večnost. Ne čüdivajmo se, če ta mala vesnička ma tüdi že misijonarko i vsmiljenko z bogatim pozvanjom v Beogradi.

Pa ravno ta okolščina, da je v toj maloj občini razmeroma največ naših listov, ve skoro vsaka hiša je naročena na nje, celo še evangeličanci so med njimi, svedoči, kakše poštvanje vživa naš Števek v občini. Občinarje njemi popolnoma zavüpajo i redno plačajo ešče v teh teških časaj vso naročnino. Ne trbe praviti, ka je nej Števek do siromakov smileni, i dostakrat založi mesto njih naročnino, dokeč njemi je ne povrnejo ali dokeč njim je ne šenka, ka se pač tüdi zgodi. Dosta naročnikov ma i vsi redno plačüjejo, i vsi se ravnaajo po dühi naših listov, ki je ne drugo, kak lübezen do Boga i bližnjega. To so se navčili od širitela.

Gda se je vršo pred kratkim deški (fantovski) tabor v Črensovcih, sem pitao Števeka, „ka pa ti ne prideš na naš tabor“. On je najmre ešče dečko; tak si je zvolio po Jezušovom zgledi, ka ledičen ostane, naj more kem več dobroga včiniti. Odgovoro mi je na pitanje: „Jaz sem že kak mladi dečko hodo na takše tabore pod madjarskov vladov na Štajar k Sv. Trem Kralom i inam“. Gda šo se prek na Štajarskom vršili narodno mladinski tabori, se jih je vdeležüvala tüdi naša mladina. Düša teh je bio i naš Števek. Pokojni naš voditeo, dr. Ivanoczy so meli do njega popolno zavüpanje, ga globoko poštvüvali, se na njega vu vsem nanašali. Za svoje slovensko osvedočenje je bio naš Števek tüdi preganjani, a on je s svojim voditelom rad vse prenosio, ve je lübezen močnejša kak smrt.

Nese godilo v tišinskoj fari i tüdi v Slov. Krajini ne nikaj važnoga, nikaj plemenitoga, ka naš Števek ne bi bio poleh. Ka je bio po smrti Ivanoczyjovoj desna roka našim voditelom, ne trbe posebi povdarjati. *Pri vsakom dobrom poleg, od vsakoga hüdogo pa daleč: To je kratko povedano naš Števek.* Gda zdaj obhaja svojo 60 letnico, njemi mi vsi iz globočine lübečega srca želemo, naj ga Bog ešče duga leta žive na zgled našoj mladini i starini v nesebičnom deli za božo čast i na dobro našega slovenskoga lüdstva i naj njemi nakloni neštete naslednike na zemli, v nebi pa njemi naj plača lübezen z večnov blaženov lübeznostjov! Bog ga naj žive! K.

POLITIČNI PREGLED.

Domača.

Volitve v senati i parlamentu so tak izpadnole, da se je staro častništvo nazaj zvolilo. Vlada s tem glasanjom ne spadnola, ar jo je ne parlament imenüvao, nego kraljevsko namestništvo.

Protina ali opozicija je mela v Zagrebi sestanek. Srbski kmetje iz Aleksinca so prišli tüdi v Zagreb se razgovarjat z Hrvatskimi kmeti. Vlada

i stvarno, da članka niti ne prešteo, niti ne objavo izdajateo Novin, kak se trdi, nego v njegovoj odsotnosti njegov namestnik, pomožni g. urednik. Te je članek poleg njegove vsebine i poleg svoje düšne vesti ne smeo i ne mogeo v slabom pomeni razlagati, nego samo v dobrom, zato ga je pa tüdi objavio. Ne se je šlo tü za drugo, kak za priporočilo kršćanskoga lista „Novine“ i to je dužnost vsakoga kršćanskoga človeka. Po najboljih namenaj pomožnoga urednika se je niti M. Krajina ne napadala, niti druge osebe, niti se je trdilo, da „je tisti največki nevernik i izdajica svojega naroda“, ki bi bio na drugi list naročen kak na Novine, kak piše M. Krajina. Nišče naj ne razlaga članka nači, kak ga je g. pomožen urednik razlagao, ar to pravico ma samo on, ki je dopis objavio: Oseba dopisnikova je pa tečas častivredna, dokeč se nasprotno ne posvedoči od nje. To je kršćanski princip. Novine.

se pa tüdi razgovarja z dr. Mačkom potom bivšega ministra dr. Laza Markoviča. Vse se dala za sporazum s Hrvati. Mi smo to davno želeli.

Govor ministrskoga predsednika. Pred zdajšnjim jesenskim zasedanjem je meo ministrski predsednik dr. Stojadinovič pred poslanci kluba vladne većine v parlamentu vekši političen govor. Med drugim je omeno, da naša država v službi mira močno dela na to, naj se bojna v Abesiniji ne razširi v Europo, če se že nikak ne bi moglo dosegnoti, da bi prišlo do mira v Afriki. V notrajšnjoj politiki se pa vršijo vse priprave za to, naj oblast znova preide na lüdstvo, da bo lüdstvo v slobodni volitvaj volilo svoje zastopnike i bodo tak državi vladali od lüdstva zvoljeni voditelji, nej pa razni diktatori.

Slovenska zastava dovoljena. Poleg drugih zakonov je pripravljen tüdi zakon, da bodo poleg državne zastave dovoljene tüdi narodne zastave, to je slovenske, srbske i hrvatske.

Organiziranje stranke v celoj državi, posebno pa v Sloveniji jako lepo napredüje. Tüdi v našoj krajini se vršijo stalni, številni sestanki pristavov dr. Korošca i naše domače govornike lüdstvo vsešerom z največšim zanimanjem posluša. Vidi se, da je naše lüdstvo že teško čakalo slobodo, štero njim je zdaj dao naš voditeo dr. Korošec i je veselo i srečno,

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Črensovci. Pri Rous Matjaši je bila kad nabita s tropom, da bi ga lastnik žgao. Neke keleče roke so pa kad odkotale, trop vözmetale i s kadjov odišle.

Goričance, ki so letos dosta vina pripovali, lepo prosimo, naj kaj darüjejo na Dom sv. Frančiška. — Odbor.

Lendava. Zračni napad na Lendavo je bio v sredo 16. okt. Okoli 11. vöre je vdarec zvona i tülenje tovarn nazvesto Lendavčarom, da se približavlejo neprijatelska letala, ki ščejo s strupenimi plini (gasi) vničiti vse življenje Lendave. Vsa šolska mladina i tüdi lüstvo se je zbralo pred hotelom „Krona“, da bi videli, kak se moramo braniti proti napadom s plini. Priletela so od Sobote štiri letala, ki so spüstita nekaj raket mesto bomb, napunjenih s strupenim plinom. Pet minut so letala krožila nad mestom. Nato so odletela proti Čakovci. Če bi zaistino gda neprijateo prileto nad mesto i spüsto strup, se vendar nihče ne bi mogeo rešiti smrti. Tak naglo to ide.

Kino smo dobili v dvorani hotela Krona. Preminočo soboto je prvič predstavljao Don Juana. Dober kino je močno vzgojno sredstvo. Ali bo lendavski samo dobre komade zbirao?

Vmor na Sr. Bistrici. Preminočo nedelo, 20. okt. so meli na G. Bistrici veselico, zvano „trgatev“. Ta je bila v Vučkovojoj krčmi. Gasilci so pa meli svoje „koštavanje mošta“ v drugoj hiši. Alkohol je delao i prišlo je do bitja. Lebar Otoja, lani oženjenoga moškoga iz Sr. Bistrice, šteroga žena je v blagoslovenom stani, so to noč vmorili okoli 11. vüre. Sum kaple na štiri gornjebistričke dečke. Za alkohol je penez, zato se pa plodi greh i vmira jakost.

Brezovica. Pri Denša Jožefi so preminoči tjezen tolvaje podkopali hišo i odnesli z omara obleko pa 600 Din penez. Dozdaj ne sledi za njimi.

G. Bistrica. Naš rojak Kreslin Martin, salezijanec, je naredo oblübe v salezijanskoj družbi v italjanskom mestu Foglizzo pri Turini, gde so štirje naši. Bog njemi daj stanovitnost.

Članke o misijonstvu v zadnjjoj i toj številki Novin so napisali preč. g. Radoha Jožef, salezijanski dühovnik. Da bi le zbüditi pa kakše misijonsko pozvanje med našov mladinov.

Gorički kot. Kolemo doma, se nam skoro dvakrat bole spleča pa meso falej odavamo kak mesarje; meso telic i svinj navadno vse odide, žmetnej ide pri bikaj. — Bratva je bila proti pričaküvanji dobra, samo dosta gniloga je bilo. Pred malov mešov so prej kače v grozdji v bubicaaj, po tistom do Mihalovoga tüdi ešče nesmiš jesti grozdja, ovači boš na vagi S. Mihala žmetnejši pa ne prijdeš v nebesa. Osam, ki grozdje cecajo, pravimo „ovce“. — Topolam pa pravimo „oljenke“. — Zadnje čase mammo oblačno i deževno vreme.

D. Slaveči. Pri Vogrinčič Mariji se je telica s krumpičom zadavila; šteli so ga „doj pognati“, pri tom so njoj pa celi gut predčli i malo vode je še pila.

da se lahko slobodno pogovori i slobodno povej, ka njemi je na srci. Všešerom pa lüdje s pravim navdušenjom pristopajo k novoj stranki, ar znajo, da je v dnešnjem časi dr. Korošcova politika ešče izdak najbolša.

Zvünešnja.

Bojna med Italijov i Abesinjov nikelko počiva. Taljani so zavzeli okoli 4000 kvadratni kilometrov abesinske zemle, med drugim tüdi važno abesinsko trgovsko i vojaško mesto Aduo i Abesincom sveto mesto Akrum. Zdaj so pa Taljani z boji henjali i v glavnom delajo samo ceste, da tak majo zvezo s svojov zemlov i si lahko vozijo živež i druge potrebščine. Gradijo pa po vsjoj zemli, štero so Abesincom odvzeli, tüdi močne vojaške trdnjavi. Italjanski aeroplani vsakši den preletijo nikelko obmejni pokrajini i pazijo, če se ne bi gde v bližini zbirale abesinske vojaške trupe.

Mislili so, ka neo tak hüdo pa so jo prek noči nihali, zajtra pa, ravno gda so v štalo šli, je bila vkraj. Širota Vogrinčič ma velki kvar.

Popravek. V Novinaj od 20. oktobra na zadnjjoj strani v podlistki „Legenda o cerkvi na gori“ popravi „nebeskošnji“ v „nebesno sinji“.

Rogaševci. Pri nas je bilo 17. oktobra licenciranje bikov.

Sotina. V nedelo, 6. oktobra, so domači gasilci priredili veselico; meli so tüdi vaje, po odhodi okrožnoga inšpektora pa so se v oštariji nekaj spoprijali.

S. Jurij. V nedelo, 9. oktobra, smo meli predpodne edno zdavanje i popodne edno; ti drugi so meli dva dni mužiko, vej je snehin brat mužikaš pa mladoženca je trbelo sprevažati na snehin dom, z brega v dol, drugi den so pa snehi igrali iz dola na breg. Obakrat je bilo lepo sunčno vreme. Na pleh muziko bi skoron nabornoli reči: *refulsit sol in clypeos aureos et resplenduerunt montes ab eis — sunce je zasvetilo na instrumente pa se je breg zablesketao od njih.* — Nekaj se šošnjari, da mo meli „lepотно tekmo“, priprave vodijo naši gasilci. — V ponedelek 14. oktobra smo meli „novi svetek“. Sveto Rešnje Telo je bilo izpostavljeno v molbo od 7. vüre zajtra do 4. vüre odvečera. Meli smo rano i veliko mešo kak v zapovedane svetke. Te den je bio „nemški“, sprotolešnji je najmre bio „slovenski“. Predgao je vlč. g. vpokojeni župnik v Füksincih Mauser.

Vožnja za zrnje delavcov. Ministerstvo Socijalne Politike ino Narodnoga Zdravja nas je naprosilo v svojem akti št. 616 od 12. t. m., da sporočimo vsemi zainteresiranomi delavstvi, da je Generalna direkcija drž. železnice spremenila odobreno tarifo za prevoz zrnja, štero so polski delavci zaslužili v Vojvodini tak, da plačajo delavci za prevoz toga zrnja na mesto $\frac{1}{3}$ samo $\frac{1}{5}$ vozne cene. — Ekspozitura Javne borze dela v Soboti.

Za materinski den. Sveta Devica je šla ednok prek cvetočega travnika. Kama je stopila njena noga, tam so zacvetele krasne rože i kama se je zglednola, tam so se zablisketale blesteče rosne kaplice. Pa je srečala edno žensko, ki je tüdi šla prek po travniki, pomali i tiho. Gda je spoznala nebesko Kralico, je ponizno sklonila glavo i pravila: „Zdrava, Marija!“ Sveta Devica je zapitala: „Što si ti ženska?“ I ženska je tiho pravila: „Samo edna mati!“ Zdjaj je Mati boža vzela svoj zvezdni venec z glave i ga položila materi okoli čela. Nato sta stopali obedve dale po cvetočem travniku. Sunce pa je tkalo Gospodovoj Materi novi venec.

(St. Raphaelsblatt).

Ali ste že, ali šče ne ste...? zavarovani pri Karitas? Či ste, je dobra za vas i za vaše domače, či ste pa ne, se pa kem prle zglasite pri vodstvi Karitas v Maribori, Orožnova ulica 8, ali v Lendavi pri g. Schinko Jožefi, ali v Beltincih pri Rous Štefani, ali v Soboti pri Skalar Jožici, ali pri domačem g. župniki ali zastopniki, i se zavarvajte. V prišestnost nišče ne vidi i neve, kakša usoda ga čaka. Či se zavarvate, bote lejko mirni. Karitas, Vam bo pomagala s tem, da Vam bo v smisli zavarivanja izplačana zavarovalnina. Zavarovalnici Karitas so že jezeri hvaležni, ar jih je v stiski rešila najhüjših skrbi. Zahvalni njej bote tüdi vi, ar Vas bo v punoj meri zadovoljila.

Abesinci se pripravljajo med tem časom na obrambo. Nikelko časa se je govorilo i pisalo, da Abesinci zbirajo velke trupe vojaštva i da ščejo Taljane napadniti i prodirati cilo notri v taljanske kolonije. Abesinski cesar je pa izjavio, da Abesinci Taljanov ne bodo napadali, nego se bodo samo branili pred njimi. Abesinska vojska je namreč ne tak disciplinirana i tüdi nema tak modernoga orožja, kak Taljani, zato je cesar ščista modro odločo, da Abesinci ne bodo napadali Taljanov, nego se bodo samo branili pred njimi. Obramba bo za Abesince tüdi vnogo ležejša, kak pa napadanje. Taljani, če bodo šteli priti v sredino abesinske države, bodo morali iti prek silno visiki gor i skoz globoke doline brez vsakši cest. Abesinci se lahko med skalovjom i votlinami spokrijejo i Taljani bodo silno teško naprej šli, zato ka nikdar nedo mogli znati, iz štere zemelske lüknje i od šteroga kamna počli strel na taljanskoga vojaka.

Kratke novice.

Kriza. Bio sem na Gorenjskem. Vido sem, kak si tam pomagajo zdaj, ka je kriza in si nemrejo z lejka najeti pastira. Kravo privežejo na dugi cügeo. Na paši pa zabijejo količek v zemlo i krava se lepo okoli količka pase. Nej je trbej paziti, ne trbej pastira i v kvar nejde pa niti roglov si ne odbije. Kda je pa že vso travo pojela okoli sebe i se začne vrteti, te vertinja dene ponev z ognja pa ide dale količek zabijati. Tak bi si tudi prinasa lejko što pomagao. Ka pa či bi kakši stariš podobno delao s kakšim nebolglivim vekšim detetom, ka ga ne bi püsto od sebe daleč i ne bi bilo telko nesreč in greha in — pogübljenja!

Cerkev svete Terezike Deteta Ježuša. Nega, mislim, pri nas več niže, gde ne bi poznali Male Terezike. V Ljubljani jo posebno častijo Karmeličanke, vej je ona iz njihovoga reda. Prek Ljubljance pa bo nova in prva cerkev toj mladoj svetnici na čast. Cerkev bodo zidali Salezijanci.

Na rožnovensko nedelo se je v Mladinskem domu že slovesno obhajao svetek sv. Terezike. Bile so štiri popevane meše s predgov in pred Najsvetejšim. Prečiščavanj jako dosta. Zdaj se tudi slüžijo vsakši mesec štiri svete meše, dve za žive in dve za pokojne darovalce nove cerkve.

30. septembra je zadnja komisija pregledala prostor i dala dovoljenje za zidanje cerkve. Prvoga oktobra se je pa z delom začelo. Zdaj kda to čtmo, že fundamente kopajo in betonirajo temelj.

Naš dober in veren prekmurski narod bi gotovo tudi rad meo tala pri tom svetom deli, pa je tak sirmaški, da si toga nanč želeiti nemremo. Vsem se pa priporočamo, da bi molili v to nakanenje, posebno pa nedužna dečica, štero Bog rad pošlüne. Mala Terezika vam bo že na tom i onom sveti poplačala. Či bi pa što zato li kaj premogeo, ali vaši dragi na Francuskom, pa zročite vašemi gospodi plebanoši. K njim smo se pa že pismeno tudi obrnoli. S kakšov merov bomo merili, pravi Ježuš, s takšov se nam bo odmerilo. I ešče navrhana bo ta mera.

Vsega preveč i premalo.

Na sveti je na miljone brezposelnih. Živijo v največšem pomenkanji. Brezdelje i z njim glad, sirmaštvo je njüva stalna spremljevalka. Dnes, da je svet med seboj zvezani z najmodernejšimi prometnimi sredstvi, dnes, ka mamto telko najrazličnejših strojov (mašinov), ki naj bi človeštvi pomagali k lepšemi, ležejšemi i plemenitejšemi življenji, dnes jih mora na miljone i miljone stradati, v največšoj nevoli i zapüščenosti mujrati. I to pri vsem tom, kda se na sveti telko pridelava, pripova, da bi vsi mogli živeti človeka vredno življenje!

A ka se dela? Živlenske potrebščine se na premnogh krajih z največšo lahkomiselnostjo, brezskrbnostjo zapravljajo, zažigajo. V Avstraliji so bujli okoli 800.000 ovc. Bojali so se, da bi cena spadnola. V Ameriki je ležalo preminoče leto 6 milijonov vreč pšenice po magazinaj, 2 milijoni vreč so pa zažgali. V Braziliji so zmetali v morje i zežgali 70 jezer vreč kave. V Ameriki so zežgali 100 jezer ton vune (volne).

V zadnjih šestih letih je bilo vničenoga 150 jezer vagonov žita, 144 jezer vagonov riža, 270.000 vreč kave i dve i pol milijoni vreč sladkora.

Tak na veliko se vničavlejo živlenske potrebščine, živeži! Namesto s premogom, so v nešternih državah kürili lokomotive (peči) vlakov — s kavo! Kak če bi že človeštvo več ne bilo pri pravom, pri pameti! A na drugoj strani milijoni stradajo, od gladi mujrajo. Urad za socialno pomoč pri Zvezi narodov je objavo, da je v preminočem leti mirlo dva i pol milijona ljudi nenaravne smrti. Polovico toga velkoga števila jih je spomrlo zavolo grozne lakote, polovico pa zavolo samovmorov. Što pa zna zračunati, kelko jih strada, živi brez dela i brez

Strokovna zveza poljedelskega delavstva.

Vsak je sam svoje sreče kovač! Na podlagi tega narodnega pregovora se združujejo razni poklici i skupine ljudi v društvih ter organizacijah, s katerimi hočejo zaščititi svoje interese, svoje pravice i si medsebojno pomagati. Slovensko poljedelsko delavstvo (razen viničarjev na Štajerskem) je bilo doslej brez vsake poklicne organizacije, ki bi ga splošno i strokovno izobraževala ter ščitila njegove pravice.

Hvala Bogu! Tudi za poljedelsko delavstvo se bližajo boljši časi. Sestavil se je namreč pripravljalni odbor za ustanovitev Strokovne zveze poljedelskega delavstva v Ljubljani, pristojnemu oblastvu pa so tudi že predložena pravila v potrditev. Upamo, da bodo pravila kmalu potrjena i bo društvo kmalu ustanovljeno. Nova strokovna organizacija bo po pravilih po-

Gospodarstvo.

Vpliv svetovne produkcije sadja na pridelek sadja v Slov. krajini i prodajo toga.

Če se obrnemo malo okoli po sveti i pogledamo z odprtimi očmi na gospodarske razmere s posebnim ozirrom na panogo sadjarstva: vidimo, ka mi v našoj lepoj krajini, posebno naš gorički del, pridelamo prvovrstno sadje, štero lahko konkurira z najboljšim svetovnim pridelkom sadja. K tomi dobromi uspehi so pripomogli naši izkušeni učitelji, šteri že več desetletij delajo s svojo požrtvovalnostjo v toj važnoj panogi gospodarstva i tak v zdajšnjih žmetnih časaj s svojim vstrajnim delom pomagajo našemi siromaškomi kmeti z jako malim trüdom do zadovoljivoga dohodka, šteri ga zvleče iz njegove obüpnosti.

Vsega toga pridelka pa mi nemremo doma ponücati, liki ga moramo izvažati iz naše države na svetovni trg. Svetovni trg pa je tak obložen s prvovrstnim sadjom, ka se dostokrat slabše odebrano — sortirano sadje mora odati pod küpno ceno, če ravno je kvalitativno boljše od lepo odebranoga i sortiranoga. Da bi pa mi postavili naše kvalitativno boljše sadje na svetovni trg v takšem stanji, ka bi konkuriralo n. pr. amerikanskomi i sadji drugi evropski držav, pa se ne moremo zanašati. Zato pa v prvoy vrsti preskrbijo naši preküpčevalci sadja, šteri iz kmeta v njegovoy stiski izsilijo po smešno nizkij cenaj sadja tjedne i tjedne prle kak je sadje drevesno zrelo. Ti preküpčevalci spoküpijo največkrat na pol zrelo sadje i se ne ozirajo dosta na odbiro. To sadje plačajo po ceni kak bi mogli plačati stepeno. Nato ga sami odebirajo ali sortirajo. Vse to pa se vrši na račun kmeta, šteri je s svojimi žüli to pridelao.

Tak odebrano sadje pride na

vsega! I to zdaj, v modernoy, prosvetlenoy, kulturnoy, socialnoj dobi, v dobi, kda z nekšim preziranjom gledamo na preminoča stoletja, kak na menje vredna, nemoderna, nekulturna!

Nerazumlivo je človeki skoro to, kak je mogoče, da ravno v denešnoj dobi živi človeštvo v tak nečloveških razmerah. Ve pa mamto vse na razpolago, vse najmodernejše pripomočke, s šterimi bi si naj lajšali težko življenjsko delo.

Razumlivo pa postane človeki to nepravdo stanje na sveti, če pogledne na vzrok, na zadnji vzrok, zakaj je tak. Trbe samo malo naokoli poglednoti z odprejtimi očmi. Prišli so ljudje i šče prihajajo, ki ščejo biti modrejši kak Bog, pametnejši kak božja modrost, močnejši kak božja vsemogočnost, čednejši kak božja previdnost. V rečaj i v dejanji so stalno i stalno ponavljali tisti stari, a vsigdar novi stavek: „Ne bom ti slüžo!“ Boga i vse, ka je z njim v zvezi, so porinoli na stran. Sami so vzeli vodstvo človeštva, narodov v roke. Zbirali so se i se še zbirajo na konference, sestanke. Na njih, pri njüvih pogovorih so se malogda, redko zmislili na Boga. Začnoli so stavlati svoje predloge, po šterih bi se naj voje svet.

polnoma samostojna i ne vezana na kako centralo, tako da bo mogla priti v njem do popolnega izraza le volja članstva.

Po pravilih bo mogla biti član organizacije vsaka oseba, ki se bavi v pretežni meri z najemnim delom v katerikoli stroki poljedelstva. V noyo organizacijo spadajo torej kmečki hlapci ter dekle, majerji, uslužbenci veleposestev, bajtarji, dninarji i. t. d. Vsak, kdor misli, da spada med poljedelsko delavstvo, spada tudi v organizacijo.

Novo organizacijo toplo priporočamo. Vse, ki bi radi postali njeni člani, vabimo, da se javijo na naslov: Pripravljalni odbor Strokovne zveze poljedelskega delavstva, Ljubljana, Tyrševa cesta, Gospodarska zveza (poleg knjigovodstva Gospodarske zveze).

svetovni trg kak jugoslovansko sadje. Pomisliti pa moramo, ka takše sadje še z daleka ne odgovarja zrelosti i odebranomi sadji na lici mesta, to je pod sadnim drevom. Tü se človeki nehote zastavi pitanje „je li to v hasek našemi kmeti sadjari?“ Po pravilnoj presoji zdrave pameti to ne odgovarja našim narodnim i gospodarskim interesom.

Drügo pa je to, ka je poleg zgübe svetovnoga trga pri prezgodjem obiranji sadja oškodovan naš kmet tudi na teži sadja. Znano je, ka sadje dobi na teži posebno zadnje dni dozorevanja. Poleg toga pa rano obrano sadje nema pravoga teka v sebi, je podvrženo raznim betegom, gnilobi, gobavosti, izhlapevanji vode i drugim. Za prevoz na vekše daljave je nespodobno, ka se preveč poškoduje. Vse to ide na račun pridelovalata sadja i to je naš siromaški kmet.

Vse to pa je že kesno za letos. Zimske sorte, štere dozorevajo ešče le oktobra meseca, so že zdavnaj obrane i nega na jablanaj 1. okt. več sleda o njij. Naša domača „klopčenka“ ali kak joj pravijo lepše „Rdeči štetinec“, ki zori proti konci oktobra, se je že bila prodala en mesec prle kak je drevesno zrelo. Isto se godi z našo „pogačno“ i z drugimi žlahtnimi vrstami. O ranij i jesenski sortaj ne gučimo.

Ne moremo razmiti, či je v tom pogledi naša oblast na pravom mestu. Zakaj so vsi odloki kraljevske banske uprave, če se ne izvajajo.

Če pa ščemo biti pravični, moramo priznati, ka smo v zadnjih dveh letih v tom pogledi precü napredovali. Nevporni trüd i delo sreski referentov sta rodila zaželjeni uspeh. Ne nam pa znano, kak se to vrši v našem sadjarstvi. Jako bi bilo na mestu, če bi v tom pogledi dobili od kmet. referentov obeh srezov v Slov. krajini kakše določnejše i natančnejše podatke. — Kam se je izvozilo naše sadje? Kelko se ga je

A čüдно! Teh predlogov i sestankov nega ne konca, ne kraja. Svet pa so že tak zamotali s temi predlogi i sestanki, da že ne vejo, pri kom so. „Voditelje“ človeštva so kak v začaranom (zacumpranom) kolobari. V strašnoj nevoli so. Če več sestankov majo, več jih trbe. Že ne vejo ne kod ne kam. Nekak je že predlagao, naj bi se vršio že eden sestanek proti telkim sestankom. Isto je z brezposelnostjo. Čim bole jo odpravljajo po svojih navodilaj i načrtaj, tem več je jé. Nemrejo joj priti do konca. Ne so mogoči stradajočim, gladüjočim dati dela i krüha. A na drugoj strani se pa nemrejo rešiti prevnogoga živeža, žita, riža, cukra, vune itd. Od leta do leta ga morajo vsigdar več i več zapravlati: metati v ogenj, v morje itd. Ali je ne takše vladanje človeštva že blazno (noro)?

Tak ide i mora iti človeškomi rodi, kda ga vladajo takši, ki ga ne vodijo tak kak Bog šče i je zapovedao, nego tak, kak si oni v svojih „modrih“ glavah zmislijo.

Zato človeštvi, narodom ne de šlo prle bolše, dokeč se samo, predvsem pa njegovi voditeli, ne povrnejo nazaj k Bogi. Slabo nam ide, ar mamto vsi prevelko zavüpanje v sebe, a premalo zavüpanja v Boga, v njegovo vodstvo.

Izjava.

Ni res, da šteje Klub prekmurskih akademikov 4 ali 5 članov, res pa je, da šteje klub 41 članov. Ni res, da je klub protestiral proti otvoritvi 5. razreda gimnazije v Murski Soboti, res pa je, da kljub temu, da se je spoznamno z ljudstvom boril za državni peti razred, ni protestiral proti otvoritvi samoupravnega.

(Izjava Kluba prekmurskih akademikov)

PREKOSNICE.

Stric: Povej mi Joškec, ka ščeš ti ednok biti?

Joškec: Mati mi vsigdar pravijo: Joškec! ti boš ednok ravno takši lump, kak tvoj oča.

Kmetica: Gospod Strügar, vaš pes mi je vse zmočaj pojo.

Strügar: Nikaj se ne bojte, njemi ne de škodilo.

Sodnik (k obtoženci): Štiri dni ali 20 dinarov, ka ščete raj?

Obtoženec: Prosim teda 20 dinarov.

Pošta.

Tanacek Franc i Korošove domači. Novine vajnih so prišle nazaj. Prosimo odgovora, jeli so spremenile naslov, ali domo prišle. — **Gomboc Fr. Marizelle.** Naslov spremenili, prevješega pisma ne smo dobili. Duga na naročnini je za letos ešče 50 Din. za meše tihe 10 Din. popevane 20 Din., v nedelo i svetek 30 Din. je predpisano. — **K. V. Senj.** Ne smo dobili prve naročitye, samo to zadnje. — **Sep Martin. Tashota, Canada.** Hvala lepa na pozdravi, poslanomi meni i celoj Slov. krajini. Peneze sprejeli. Bog plačaj. Telko je napreplačano, ka de kleti trbelo samo 2 dolara plačati za celo leto, to je en dolar menje kak drugim. — **Tisaj Franc, Rogoševci.** Položnico ste dobili za novo leto. Vi kak dugoletni naročnik i dober plačnik rano, že januara plačujete hlaevredno. O, da bi vas vsi nasledüvali. Pozdravljeni. — **L. J. Kodeljevo.** Letos za Filovce gratis. Pozdravljeni. — **ŠIRITELOM.** Širitelje, poberite vso letošnoj naročnino i jo prinesite v Lendavo. Ki pa ne pridete, jo prinesite ali pošlite v Črensovce. — **Pörš Jan. Vučagomila.** Prosimo točnoga odgovora, keliko Novin naj pošilamo. — **Lopert Štefan. Tešanovci.** Za ženo je lani plačano 50 Din. Za letos ešče nemamo vpelano. Duga do 1. novembra je 83 Din 50 par.

izvozilo? Kakše sorte so prevladovale pri izvozi? Cena sadja i to ločeno za odebrano sortirano i stepeno sadje. Kelko se je dobilo letos za sadje z ozirom na narodno gospodarstvo v teh težkih časih? Dale, kakše sorte prevladüjejo na Goričkom, Ravenskom i Dolinskome? Vse to s posebnim ozirom na domače preiskušene sorte, ne oziraje se za sadni izbor za Slovenijo. Tak bi dobo naš kmet i sadjerejec pregledno sliko, štera bi ga zbüjala k naprednomi sadjarstvi, da bi se s podvojeno silo okleno te, dnes najbole dobičkanosne gospodarske panoge. *Goričanec.*

Na prodaj je
mlatilni stroj

firme

„Hofher Shranz“
4 Hp. v dobrem stanju.

Poizve se v
KMEČKI POSOJILNICI
v Murski Soboti.

Banque S. Baruch
et Cie, 11, Rue Auber 11, Paris - 9 e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-2